

Hallen på höjden i Uppåkra gömmer järnålderns maktambitioner - var med och skriv om vår historia

Hur vann man makten under järnåldern? Och hur behöll man den? Människorna som byggde och levde i Uppåkra visste det. I Uppåkra döljer sig en imponerande byggnad – Hallen på Höjden – där allt hände. Det finns inga skriftliga källor till denna unika resurs, som kan ge oss förståelse för dåtidens världsbild, ekonomi och politiska ambitioner. Dessa kan bara bli synliga med hjälp av arkeologin. Nu kan du som donator vara med om att avslöja Hallens hemligheter!

På en plats lika stor som Gamla Stan i Stockholm fanns det ihärdigt försvarade hövdingagodset Uppåkra under järnåldern. Storleken på bosättningen är imponerande och behöver därför undersökas i delar. I blickfånget för vår forskningsinsats med namnet "Hallen på Höjden- dynastiers residens och domän" står därför den trettio meter långa hallbyggnad som utgjort residenset för Uppåkra. Här höll man hov och bjöd in till samråd. Tillsammans med det intelligande kulthuset utgjorde hallen centrum för det omfattande jordagodset, med kontroll över resurser och världsbild.

SÄTE FÖR MÄKTIGA SLÄKTER

Vårt forskningsprojekt lägger grunden för historien om flydda liv, med nutida perspektiv och tekniker. Vi studerar regionalt maktutövande utifrån den gröna rikedom från jordbruk och boskapskötsel, liksom kontinentala nätverk som flätades samman med guld- och silvergåvor. Frågorna vi ställer berör maktens etablering och processer under järnåldern som omfördelar eller bevarar den. Uppåkra sätts i ett sammanhang med sin region och sina internationella nätverk.

Uppåkra är den enda bosättning med lämningar från hela järnåldern, där vi kan nå processerna i samhällsbygget under den viktiga period då klokt nätverkande vävde samman Skåne med romerska gränsområden, folkvandringstida hövdingar och merovingiska kungar. Vi följer också skiftet under vikingatid då fornnordisk rit blev utbytt mot kristen dogm. Det vindomsusade residenset på höjden ingick i ett stort jordbruksgods, vilket hyste krigare, hantverkare, trälar och gäster. Från ca 200 e. Kr. samordnade man den sakrala makten i ett kulthus. Inspiration hämtade man från romarrikets tempel, samtidigt som man tog intryck av deras människoliknande gudar och militära organisering.

FRAMTIDENS ARKEOLOGI ANVÄNDER AVANCERADE NATURVETENSKAPLIGA METODER

Vi vill vara innovativa och formera framtidens fältarkeologi utifrån moderna naturvetenskapliga metoder; med DNA-analys, isotoper och samarbete med MAX IV och ESS. Analys av ben, växtrester och uppbyggnaden av kulturlager avslöjar mönster för djuravel, växtodling, rumsfördelning och mikroskopiska föremålsrester.

Uppåkra nämns ingenstans i skriftliga källor. Den tusenåriga domänen med hall och kulthus kan bara bli levande med hjälp av arkeologin. Vi vill skriva ekonomisk och politisk historia för järnåldern utifrån lokala resurser, innan städer och stat trätt fram. Uppåkra kommer som kulturarv att förvåna och förtjusa generationer efter oss. Därför vill vi lyfta fram en unik plats där det särpräglade regionala mötte andra uttryck för makt och livsmönster från kontinenten. Resultaten kommer att få stor internationell uppmärksamhet.

FINANSIERINGSBEHOV

För att kunna göra allt detta behövs naturvetenskaplig expertis samt de bästa arkeologerna. Vi behöver investera i dokumentation och analys av de innehållsrika kulturlagren med hjälp av en arkeolog som kan bena ut tusentals bebyggelseskikt, en digital arkeolog som dokumenterar lämningarna med den senaste tekniken, en osteolog som ansvarar för analys av ben, en paleoekolog som kan berätta om odling och födoimport samt arkeologer som är specialiserade på järnålderns föremål. Under grävningen samarbetar vi med Uppåkrastiftelsens guider. Som avslutning kommer projektet att exponeras i en populärvetenskaplig bok och som en utställning vid Historiska museet vid Lunds universitet. Behovet är 50 miljoner fördelade på fyra år.

KONTAKTPERSON DONATORRELATIONER

Helena Perhag, 046-222 30 68, helena.perhag@fsi.lu.se

Om du redan bestämt dig för att stödja Lunds universitet, vänligen använd vårt bankgiro 830-6599. Ange ditt namn och kontaktuppgifter samt "Uppåkra".

När du donerar till Lunds universitet lagras dina personuppgifter enligt GDPR. Tag del av våra allmänna villkor här: <https://www.lu.se/for-en-bättre-varld/allmannavillkor-gdpr>

LUNDS
UNIVERSITET